

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— ft.
Félévre 6 mesi 3.— „
Negyedévre 3 „ 1.50 „
2 hóra 2 „ 1.— „
Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
Fölvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetői irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. December 18

Megjelenik minden vasárnap

18 Dicembre 1887.

Gróf Zichy beszédéhez.

A fiumei kormányzóknak régebbi idő óta nem nyílt alkalma, a városi képviselőtestület körében megjelenni. Az újonnan megválasztott képviselők fölvétési aktusa ismét alkalmat szolgáltatott neki arra, hogy Fiume polgárságának színe java előtt megjelentsen, s hogy álláspontjának a tett nyilatkozataival, Fiume városával szemben a legérthetőbb kifejezést adjon.

Férfias hangú beszédéből tisztán megérthette a képviselőtestület, hogy gróf Zichy Ágost Fiume javát, jövőjét szíven viseli. Megértette azt is, hogy bár mint fiumei kormányzó minden tekintetben a központi kormány intézközései mellett, azonban lehetőleg támogatni fogja mindama törekvéseket, melyeket egy okszerű gazdasági alapon nyugodt hitelmevet utján a városnak fontos és elodázhatlan érdekei megkövetelnek. Megmondta azt, a melynél többet Fiume városa nem követelhet, kifejezést adott ama nézetének, bár a központi kormány elvi álláspontja alapján fogja latba vetni befolyását, de lehetőleg úgy fogja azt érvényesíteni, hogy a város átalakítási munkálatai minden pénzügyi rázkodás nélkül foganatosíthatók legyenek.

Azt hisszük, hogy gróf Zichy Ágost beszédéből jogosan vonjuk le e következtetést. Nem is értelmesebb az azt másképp, mert maga a képviselőtestület is tapasztalhatta, hogy Gróf Zichy Ágost e be-

szédével semmi nem állami érdeket nem érintett, de hogy azzal kizárólag a város *speciális belérdekeinek* előmozdítását célozta.

És tényleg úgy van. A városnak valóban szüksége van az államnak támogatására. A rohamos haladással szemben, melyet az állami befektetések előidéztek, a városnak okvetlenül lépést kell tartania, s mert Fiume önjerejéből e haladásnak a polgárok súlyos megterhelhetése nélkül megfelelői képtelen, a *hollogulás sine qua non*-ja az állami támogatás.

Gróf Zichy Ágost kormányzó bizonyára e czél elérésére utalt tegnapi beszédében, s e czél a mai örvendesebbnek mondható forgalmi viszonyok között, azt hisszük nagyobb nehézség nélkül elérhető leend.

A városatyák ülésterméből

Ünnepélyes arcot öltött tegnap a városi aula. Rendkívül közgyűlés volt, melyen maga gróf Zichy Ágost kormányzónk elnökölt. A városatyák egytől egyik ünnepi díszben jelentek meg, s a karzatot is válogatott közönség lepte el, mely kiváncsisággal nézett az érdekes közgyűlés lefolyása elé.

Napirendre volt kitérve az újonnan megválasztott képviselők ünnepélyes esküvételére, s a municiplum másodelnökének megválasztására.

A városatyák (három kivételével) teljes számban jelentek meg

s mielőtt a közgyűlést Ciotta elnök megnyitotta volna, megbizta lovag Thierry Frigyes, Cosulich Kázmér és Ossoinack Lajost, hogy gróf Zichy kormányzó elé menve, őt ünnepélyesen fogadják, s a gyűlés terembe kísérjék.

A belépő kormányzót a képviselő testület tagjai föllálva fogadták. Alig foglalta el gróf Zichy Ágost kijelölt helyét, a következő szép beszédet intézte a városi képviselőtestület, tagjaihoz, melyet ezek szintén állva hallgattak végig:

Uraim!
Mádszor vagyok azon helyzetben az újonnan megválasztott képviselőtestületet e helyről üdvözölhetni.

Három év előtt buzdítottam önöket, hogy használják fel ama nagy kedvezményt, mely az új épületek adómentessége által nyújtott s mely által lehetővé válik Fiumét nagygyá, széppé és virágzóvá tenni.

Most említés nélkül nem hagyhatok egy tárgyat, mely bizonyára mindnyájuk véleménye szerint főfontosságú s ez városunk költsönügye. E tárgyra nézve legyen szabad a mult évekre visszapiantanom s a következőket felemlítenem.

Van annak négy éve, s lesznek önközött Uraim még, kik jól emlékeznek arra hogy felkérték, miszerint ez ügyvel foglalkozzunk szószóvala legyen kormányunknál. Akkor egy kis értekezlet is tartott nálam, mely csakhamar meggyőződött arról, hogy mindenképp előtölly adatokat kellene a kormány elé terjeszteni, melyekből meggyőződnek, mik Fiume szükségletei, minő munkálatok várnak megoldásra s mi módon lehetne az elvállaladó kötelezettségeknek megfelelni. Ezen czélra egy kevés tagból álló albizottság lón kijelölve.

Elmúlt ezután több egyévnél, midőn újsági hírek által figyelmessé tette Szapáry Gyula gróf volt pénzügyminiszter Ó

Nynga. szükségesnek látta oly tartalmu levelet intézni ezen municiplumhoz, melyben tudatja, hogy a sorsjegykölcsön kötéséhez principiális okokból nem fogja megadni beleegyezését.

Kévs idővel ezután egy nagyobb küldöttség ment innét fel Budapestre, melyet nekem volt szerencsém a nevezett miniszternél bevezetnem. Ányujtották neki a diszpózári oklevelet s szóba hozták a költsönügylet támogatását kikérve. A miniszter úr akkor is úgy nyilatkozott mint leiratában s felszólítást intézett önközött, hogy egy oly operatutum dolgozzanak ki, mely által a kormány megismerhesse Fiume pénzügyi helyzetét, mily nagyobb munkálatok várnak megoldásra s miképp lennének fedve az elvállaló terhek?

S ismét mult el idő s pedig sok idő! S midőn ma alkalmam van önközött szólanom megakartam említeni e főfontosságú tárgyat, mert azt hiszem, hogy e jelen képviselőtestület egyik legelső teendője lesz a költsön ügyével foglalkozni.

Meglehetnek győződve arról, hogy pénzügyeink rendezését én is melegen hordom szívenem és belső óhajom, hogy ama költségek de elodázhatlan munkálatok, mint csatornázás, utcák kikövezése s vízvezeték behozatala minél előbb létesüljenek Fiuménk gyarapodására.

Biztosíthatom önöket, hogy úgy mint eddigél mindig, ha Fiume jóléte érdekéről szó volt, kész örömmel leszek szószóvala kormányunknál s a költsön ügyét is örömmel támogatom, de hangsúlyozom azt, hogy csak oly alakban mint azt kormányunk fogja helyeselni s oly összeg magasságáig mint azt Fiume pénzügye vesztély nélkül fogják elviselhetni.

S ezek után kívánom önközött, hogy munkásságuk minél áldásosabb legyen; legyen hazaforas s megfelelő ama atyai gondoskodásnak, melyet koronás királyunk is, melyet egész édes hazánk Fiume iránt táplál.

A lelkes hangon elmondott beszédet éljenzéssel fogadták, mire az újonnan megválasztott képvisel-

A FIUME TÁRCZÁJA

A ZRINYI HADIKORVETT UTJA.

Malta — Tanger — Tenerifa. — Kelet India,

II.

Barbadoes szigetének meglátogatása után a „Zrinyi“ korvett tovább folytatja útját St. Vincze szigetére, mely Barbadoestől megközelítőleg 1.0 tengeri mérföldnyire fekszik.

Szent Vincze szigete 1783 óta van Anglia birtokában, s ez idő szerint 40 ezernél valamivel több lakosa van.

A sziget törzslakosságát képező karibi faj száma alig 192 főre olvadt, kik kivételülve őseik vadságából és a lattomosságából, ez idő szerint a legjobb hiérnévnek örvendenek.

Szent Vincze sziget talaja fölötté termékeny, s valamennyi gyarmatáru jól megterem rajta. Különösen kitűnő minőségű a cukor, muskátlió, kivé és és a rum, s tekintve a népesség számát

a sziget kereskedelmi forgalma jelentékenynek mondható. Az 1883. évi adatok szerint a behozatali és a kiviteli forgalom külön külön 148286 és 166752 angol fontot tett ki.

A „Zrinyi“ korvett rövid ideit tartózkodás után Szent Vincze fővárosából Kingstownból Santa Luciába hajózott.

E sziget fekvése fölötté festői látványt nyújt. A tengerparttól a hegyek ormáig fölnyúló erdők, a napról napra ritkuló őserdők szépségeit pazarol állítják élénk s a palma pamutfa, cedrus és egyéb növényzet festői pompával váltakozva gyönyörködteik a szemet. — E rendkívül a szép erdőségekben gazdagon van képviselve az állatvilág; kolibriok pipagályok óriási mennyiségben élnek meg a fáknak dúsgazdag lombzatán. Vesztélyes lakója ez erdőségeknek a csörgő kígyó, melynek kiirtására gondolni sem lehet.

Miután azonban e vesztélyes állapot nagyban akadályozta a sziget népességének szaporodását, a kormány gondja volt rá, hogy a kígyómarás vesztélyes következményeinek ellenmérgek alkalmazása által lehetőleg eleje vétessék. —

Dr. Bechtinger volt osztrák cs. kir. főorvos ép az időben foglalkozott e fontos kérdés megoldásával midőn a „Zrinyi“ korvett Santa Lucia előtt horgonyozott. Dr. Bechtinger a „Zrinyi“ tisztjei előtt fölötté érdekes előadást tartott ez ügyben, s konstatálta, hogy a csörgőkígyó marása ellen tényleg létezik egy biztos hatású ellenszer, mely azonban csakis egy a Surinam folyó mentén lakó egyetlen karibi családok képezi feltékényen őrzött titkát. E család egyike érdekes mutatóanyagot tett egy bizottság előtt, mely e czélból alakult meg. — Dr. Bechtinger szerint e karibi ember, ki tizenhat év előtt lett a kérdéses méréggel beoltva, egy kiéhezett és fölbőszített kígyóval tett magán kísérletet. A kígyó erősen megharapta őt anélkül hogy a közönséges harapás okoztasebnél egyéb baja keletkezett volna. — E férfinn kívül egy öt éves fiúval is tették kísérletet, kit szintén megmataták e vesztélyes fenevad által, s kinek szintén komolyabb baja nem esett.

Dr. Bechtinger előadása közben bemutatva az ellenszert, egy kékes fekete

port, melynek vegyi elemei mindaddig azonban egészen tisztán megállapíthatók nem voltak.

A paradicsomi szépségű sziget lakosságának szaporodását nagyban gátolták még az e század elején kitört lázadások továbbá a járványos betegségek, melyek gyakran rettentő pusztításokat visznek végbe a lakosság között.

Tekintve a népességi viszonyokat a sziget áruforgalma elég élénknek mondható. Főkereskedelmi czikk Santa Lucia szigetén a cukor, azonban egyéb terményekben sem szűkölködik. A cukor termelés mennyisége évenként megközelítőleg 160.000 angol mázsára rög.

Santa Luciát elhagyva, a Zrinyi korvett 1883 november hó 26-án a Kis-Antillák legszebb szigete Martinique felé vitorlázott, hol az utazók a szigetnek mindkét nevezetes városát u. m. Fort de France, és St. Pierre meglátogatták. A sziget összes lakossága megközelítőleg 162.000, kiknek legnagyobb részét még műveletlen elemek képezik.

Martinique sziget legfőbb terményét szintén a cukor képezi, e

ELSIOR

ami.

abadalm.

árában;

on.

nagy men-

s a Fiu-

okra.

A.-nál

ban.

ZKBOR

en a kará-

re.

talban.

Grosses Lager von Geschäftsbücher, Luxus-Papierwaren und neuesten Cigaretten-Rösten.

Papierhandlung und

Buchdruckerei

C. SAITZER

Budapest, Deakplatz 6.

Gyertyafabrik

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

s

lők elhagyva helyeiket a kormányzó emelvénye köré csoportosultak, hogy az ünnepélyes fogadalmat, — melynek szövegét Brelich főjegyző olvasta fel — lefogyék.

Ez ünnepélyes jelenet után gróf Zichy Ágost a városi képviselőtestület tagjaival egyenkint kezet szorított, mire ezek ismét elfoglalták helyeiket.

Ezután ugyancsak gróf Zichy Ágost elnöklelte alatt kezdetét vette a szavazás a municziumpi másodelnökének megválasztása céljából. A szavazatszedő bizottság tagjává az elnöklő kormányzó báró Lettis, Böhm Oszkár, és Ossoinack Lajos testületi tagokat jelölték ki.

Az első szavazás eredményeképp 51 szavazat közül esett Dr. Gelletich Miklósrá 15, Conte de Domini Vinczére 25, Mohovich Emidiora 6, Smoquina A. F. re 2, Dr. Giachichra 1, Luppisra egy szavazat, üresen maradt egy szavazó lap. Miután a szavazás eredményeképp Dr. Gelletich Miklós abszolút szótöbbséget nem nyert, Ossoinack bizottsági tag által kért öt percnyi szünet után, kezdetét vette a második szavazás. Az eredmény a következő volt: Mohovich Emidiora esett 23, Dr. Gelletich Miklósrá 18, De Domini Vinczére 9 szavazat. Egy szavazó lap ismét üresen maradt.

A harmadik szavazás eredménye a következő volt: Mohovichra esett 26, Dr. Gelletich Miklósrá 23 szavazat; 2 lap üres.

Miután így a harmadik szavazás sem vezetett sikerre, az elnöklő gróf jogánál fogva, a választás eldöntését a legközelebbi összehívandó közgyűlésig halasztotta el.

A választás eredménytelensége a polgárság körében élénk eszmecserét idézett elő, a választás eldöntését a legközelebbi közgyűlés lefolyása elé.

A fumei fogyasztási szövetkezet.

A drágasági viszonyok enyhítésére még a múlt évben egy fogyasztási szövetkezet alakult városunkban. A szövetkezet megalapításának szükségessége kétségen kívül állott, s így csak örömmel üdvözölhetné azt a hivatalnoki kar, melynek szorult helyzetén bizományára némileg enyhíthetne.

A szövetkezet iránt, habár az kormányzó gróf Zichy Ágost részéről is a legmelegebb érdeklődéssel és támogatással találkozott, már a kezdetben csekély érdeklődés mutatkozott. Pedig a szövetkezet ép ama bajok orvoslását tűzte ki célul, melyek fölött a hivatalnoki kar, és tán nagyon is indokoltan oly gyakran fölajdult. A nagy drágaság miatt általános volt a panasz, s ebből kifolyólag a fumei hivatalnoki kar kérvényt is intézett az országyűléshez, hogy a nehéz viszonyokat egy kis drágasági pótlékkal enyhítse.

Miután a kérvénynek sokáig nem lett meg az ohajtott sikere, pendült meg a hivatalnoki körökben az önszegélyezés eszméje.

Az eszme azonban fájdalom, daczára az egyesek fáradságot nem ismerő tevékenységének a papíron maradt írott malaszt gyanánt, s tart az a örökös panasz nehéz megélhetési viszonyok miatt.

A fogyasztási szövetkezet tevékeny vezetőségét azonban nem riasztotta vissza a közöny, melyet ép a jágató csoportok részéről tapasztalni kénytelen volt, s belátva azt, hogy a megkezdett alapon az uralkodó közönyt szemben sikeresen nem működhetik, új alapon törekszik a mindenestre nagyfontosságú egyesületi föntartani, s abba ha lehet új életet önteni.

A közérdekű cél elérésére a szervezés munkáját már megkezdte s a szövetkezet tagjaihoz a következő körözüvényt boesította ki:

Körözüvény.

„A fogyasztási szövetkezet alóliit igazgatósága, a szövetkezet eddigi fenállásának tartama alatt azon tapasztalatra jutott, hogy ezen intézmény a jelenlegi üzleti alapon nem érheti el a kitűzött célt, s mivel Fiumében fogyasztási szövetkezetnek létjogosultsága kétségbe nem vonható, az igazgatóság kötelességének ismerte, az eddigi érvényben volt üzleti iránynyal teljesen szakítani s azt egészen új alapon szervezni. Az erre vonatkozó tervezetet a szövetkezet tagoknak ezennel tudomására hozza azon felhívással, hogy az ügy érdekében abhoz hozzájárulni sziveskedjenek.

- A tervezet a következő:
1. Külön üzletet nyitni, melyben kizárólag csak szövetkezet tagok vásárolhatnak.
 2. Ezen üzletben közvetlen vagy közvetve, megrendelés által minden főbb élelmi cikk megszerzhető legyen, jó minőségben és olcsóbban mint egyebütt.
 3. A tagok részére hitel nyitandó, előnyös módozatok mellett.
 4. Az eddigi használt vásárlási könyvek mellőztetnek.
 5. Allandó és biztosított ellenőrzés rendszeresítettik.

Ezen tervezet megvalósítására nézve azonban szükséges, hogy:

a) a tagok a mellékelt kötelező nyilatkozatot aláírják; mert csak összetar-

tás és biztosított tömeges fogyasztás mellett, lehet az igazgatóságnak előnyös üzletet kötni;

b) a részvények beváltandók, s az első részlet (drbonként 5-5 frt) lefizetésének határidejéül 1888 január 10. állapítatik meg. A részvények beváltása és kezelése az alapszabályok értelmében történik.

Ha legalább 60 tag, átlagosan 20 frt havi fogyasztás biztosítása mellett, ezen tervezethez hozzájárul, úgy az üzlet a jövő év elején ezen új alapon megnyitatik, ellenkező esetben a fogyasztási szövetkezetnek jelentősége nem lehet.

Az igazgatóság felhívja tehát a t. tagokat sziveskedjenek minél számasabban ezen tervezethez hozzájárulva, az ide csatolt kötelező nyilatkozatot aláírni. Fiume, 1887. december 10.

A fumei fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

Részünkről alig tudjuk eléggé méltányolni a szövetkezet vezetőinek tevékenységét, melyet a nehéz viszonyok között élő hivatalnoki kar érdekében kifejtének, s azt is hisszük egyszersmind, hogy e tevékenység a jövőben oly közérdeklődéssel fog találkozni, mely a szövetkezetet a megérdemelt virágzásra juttatja.

A kormány legalább ez idő szerint, és egyhamar is aligha lesz abban a helyzetben, hogy a hivatalnoki kar szorult anyagi helyzetén akár fizetés fölemeléssel, vagy bármí néven nevezendő pótlékkal segíthessen, magával vessen tehát számot a hivatalnok, a ki saját vitális érdekeivel szemben az eddigi alig érthető közönyt tanusította.

A fumei kereskedelmi és iparkamara területe.

III.

A többi gyárak munkásainak nagyobb része tagja a fumei munkások együletének (Società operaia fiumana). Ezen egylet 1884. évi január hó 27-én elfogadott alapszabályai szerint kölcsönös segélyt nyújt megbetegedett és munkaképtelen tagjainak és rokkantság esetében nyugdíj alapról gondoskodik. A tag belépéskor fizet 1 forintot felvételi díj fejében és hetenkint 25 krnyi járulékot. Felvehető minden chronikus betegségtől ment egyén 16 éves korától 45 éves korig.

A felvételtől számítandó 26 hét mulva a tag legalább két napig és legfeljebb 12 hétig tartó betegség esetében ingyenes orvosi segélyre, ingyen gyógyszerre és ámpunkint 1 frtnyi segélyt tarthat igényt. Ezen időn túl a segély felére leszállítatik és 6 hó mulva azon esetre, ha az illetőnek nyugdíjra igénye nincsen, ellátásra való igénye megszűnik.

A tagnak elhalálozása esetében a hátramaradt család 40 frtnyi temetési öszszteget nyer.

Tíz évi tagság után a nyugdíjra való igény áll be, mely azonban később fog szabályoztatni.

Az együletnek ideai közgyűlése a tagsági díjaknak hetenkénti 5 krral leendő felémelését határozta el és következő új intézményeket kívánt létesíteni: 1. Egy női osztályt a teherbe jutott munkások ellátása végett. 2. Baleset ellen biztosító osztályt, mely első évben a szerencsétlenül járt munkásnak 400 frtig és évenkint 100 frttal többet egészen 1000 frtig fizetne. 3. Munkás-házakat építő osztályt. A módosított alapszabályok a m. kir. belügyministeriumnál vannak helybenhagyás végett.

1886. évi december hó 31-én az egylet vagyona 20,097 frt 12 krra rugott. A múlt 1886. évben a bevételek rendes tagoktól 14,642 frt 75 krra ter-

jednek, ellenben betegsegélyezés czimén ki lett fizetve 8,425 frt. A gyógyszernek 594 frt 64 krba kerültek. Az orvos tiszteletdíja tett 1,00 frtot. A rendes tagok száma 1,375-re, a jótékony tagoké 39-re emelkedett.

Fogyasztási vagy házépítő egylet Fiumében még eddig nincsen, az utóbbinak alapítása iránt a „società operaia“ az előkészítő lépéseket megtette.

Néhány gyárban, mint pl. a torpedo gyárban, a hol a munkások munkaszünet alatt el nem távozhatnak, külön ebédlő helyiségek vannak berendezve és télen lűtve, más gyárakban a helyben lakó munkások ebédre haza mennek, vagy a hozzá tartozói által a gyárba hozott étkeket ott az udvarban vagy zordon időben a gyári helyiségben fogyasztják el.

A kölajlinomító gyár külön konyhát tart, melynek összes költségeit viseli és csak a tényleg elfogyasztott anyagot számítja fel.

- A munkás ennél fogva 20 krét kap: egy katonai tál levest, egy „fözeléket“, 1/4 kilo marhabuust, 1/4 „kenyeret“, 1/4 liter vörös bort.

A dohánygyárban szintén van konyha, hol olcsón főznek, pl. egy nagy tál rizslevest 4 krét adnak. Azok számára, kik az ételeket magukkal hozzák, vagy a gyárba hozzák, helyiség áll rendelkezésre, hol gőzmelegítők utján az étkeket föl lehet melegíteni.

Lvóvizet minden gyárban jó minőségben és kellő mennyiségben találtak. A városban lakó munkások azon előnyös helyzetben vannak, hogy gyermekeiket óvodákba és népiskolába küldhetik, holott a távolabbi falukban lakók részére óvoda általában nem, sőt népiskola sem áll fen minden helységben.

A fiatal munkások a tanköltségek befeljezéséig az ismétlő- és tanoncziskolába járnak, egyesek még ezen időn túl is vasárnapon a városi rajziskolát látogatják.

Munkaszünetelések a fumei kerületben eddig ismeretlenek.

FIUME-MONTENEGRO.

A kis Montenegro habár sziklás talaja folytán nem bír valami nagyobb közgazdasági jelentőséggel, a szokott zavargások helyett egy más örvendetes irányban adott életjelt magáról. Nem kevesebbet tett mint egy önálló kis nemzeti gőzhajózási társaságot alapított, hogy ennek utján vezessen némileg peszsgő életet és a szélesebb körű kulturális tevékenységét mindaddig nélkülözöz Feketehegyeknek inkább harezhoz és nomád élethez szokott erőteljes népe közé.

Alig néhány éve, hogy az antivári kikötővel alkalmas tengerparthoz jutott. A régi Antivári messzebb állott a tengerparttól, s az 1876-ki harcok óta romokban hever. — A montenegrói kormány illetőleg Nikita fejedelem nem sokat törődött a rombadött várossal, s e helyet inkább odairányozta törekvését hogy az antivári völgynek lapályosabb torkolatán a tengerpart mentén alapítson új telepet, mely hivatva leend a kis országnak tengeri kereskedelmi emporiumává fejlődni.

A kezdet nehézségei tagadhatlanul nagyok voltak. Az új Antivári (Bar) alig állott néhány házból, s csöndes tengerpartján itt ott kötött ki egy a Levanteba törekvő Lloydhajó, vagy kisebb török vagy montenegrói vitorlás. A mi kevés élénkséget adott e partoknak az nem volt egyéb mint rongyos ezinczárók napiopó csoportja.

És ha most alig néhány év után már egy kis flottával készül kiindulni az antivári révől a szomszéd országok kikötőibe legalább is örvendetes haladásnak a jele, a mely Nikita fejedelem kultur törekvéseit nagyban igazolja.

Montenegro, mint azt tudjuk nem valami gazdag. Termőföldje kevés, nemcsak vasutai nincsenek, de országutai is

mellett azonban bővelkedik kávé, pamut, kakao, dohány és egyéb ültetvényekben. A bányászat állattenyésztés és erdészet a kedvező viszonyok daczára még fejletlen állapotban vannak.

A behozatali forgalom értéke 1884 évben 1038 hajón 322,980 tonnatartalommal 27.882.504 frkra rugott. A kivitel ellenben ugyancsak 1033 hajón 324.527 tonna tartalommal, 26.240.398 frkra rugott.

A sziget politikai, és katonai központja Fort de France kikötő város 15529 lakossal. Kikötője bár kifogástalan a sziget kereskedelmi központja mégis St. Pierre maradt, mely Martinique szigetének legrégebbi telepényes városa.

A társadalmi viszonyok a faji különbségek folytán fölőtte érdekes tanulmány anyagot szolgáltatnak a kutatók részére. — A felér creolnők igéző szépségűek. Hajzatuk dúsgazdag és selyemlágyságú, szemük csáhosan ragyogóak, s természetük szobrászati alkotások. A feketék iránt azonban oly nagy utálattal és ellenszenvel viseltetnek, hogy a martiniquei kreolny inkább kész magát elevenen eltemettetni, sem hogy fekete férfíhez menjen feleségül.

csekély ha az primitív vetített kely az

Min ak törö nű nket vit orlás trieszi zási tár tő váro ve Mon hozatali téktelen

De nézve i és P ur forgalmi Es tudatáb ama kö Pavlovi gyetérté ban kö követke

„Pav zoktatás zási társ hajózási elnöke, ljuk a sz józási tá kozó f átvesszi termelés gazdasá jából sz közök r czélból sulat m lőre a tők; Ka tari köz goren az forgalma vonatko alapján rendelke kat ille állítva sége ál az első alakítás nevezett mat ad 5. §. é 800,000 vény u arany előterem élénk re alakítás kívánt ö ideiglen hez, fők s remén ják irni. osztalék át helye Azok: a lenni, fe bizottsá lehet al pedig l befolyt kinstár sek köz gyűlés van ter átvétele

A T jövő új nitz-gas hosszal költség na álta dig legről 407 pontbai szállítta ektől és nyug

csekély számmal, vannak s így nemcsoda, ha az áruforgalom közvetítése még mai is primitív módon, igás állatok hátán közvetítették. A viszonyokból kifolyólag csekély az ipara szűkös a kereskedelme.

Mindez okok dacára a montenegróiak törekvése közelebről érdekel bennünket. Az a néhány montenegrói kis vitorlás, ez ideig csaknem kizárólag a trieszti partokat kereste föl; új gőzhajózási társaságának hajói a magyar kikötő városát is érinteni akarják. — Ismerve Montenegrónak megközelítőleg behozatali forgalmát nem egészen jelentéktelen az.

De nemcsak Montenegróra, de reánk nézve is érdekel bir, hogy Montenegro és Fiume között az eddignél nagyobb forgalmi összeköttetés fejlődik ki.

És hogy a montenegrói kormány is tudatában van ennek; leginkább mutatja ama közlemény, melyet hazánk barátja Pavlovics montenegrói miniszter az „Egyetértés” hasábjain a legutóbbi napokban közzétett, s melyet a nevezett lap a következőleg közöl:

„Pavlovics, montenegrói kultusz és közoktatási miniszter, a montenegrói gőzhajózási társaság érdekében, mint a nevezett gőzhajózási társaság ideiglenes bizottságának elnöke, megkeresett bennünket, hogy közöljük a szabadalmazott montenegrói gőzhajózási társaság részvény-aláírására vonatkozó felhívást. A felhívás szövegéből átvesszük a következőt: „Montenegro termelési fölöslegének elárúsítása s közgazdasági katasztrófája kiverülése céljából szükségessé vált a közlekedési eszközök megszorítása és fejlesztése. E célból van tervbe véve a nevezett társulat megalakítása, melynek hajói egyelőre a montenegróval szomszédos kikötők: Kattaro, Dalmácia, Trieszt, Skutari közt járnának s közvetítenék a tengeren a montenegrói személy- és áruforgalmat. A társulat megalakítására vonatkozó feltételek hivatalos adatok alapján lettek összeállítva s mikor a rendelkezésre álló, a ki és bevitteli árakat illető adatok lelküismeretesen összeállítva lettek, s a gőzhajózási szükségessége általános lett, akkor történt meg az első lépés a nevezett társulat megalakítására. A montenegrói kormány a nevezett társulatnak 40 évi szabadságot adott. A megalakított alapszabályok 5. § értelmében a társulat alapitójára 800,000 frankból áll, melyet 1600 részvény útján, mindegyik részvényt 500 arany frankkal számítva, szándékozik előteremténi. Montenegro maga, bármily élénk részvételt tanúsít is a társulat megalakításában, nem képes arra, hogy a kívánt összeget összehozza. A társulat ideiglenes bizottsága ez okból idegenekhez, főként a szláv testvérekhez fordul s reményli, hogy a részvényeket alá fogják írni. Az ideiglenes bizottság az évi osztalékokon kívül a befizetett tőke 5%-át helyezi kilátásba a részvényeseknek. Azok a kik részvényes tagok akarnak lenni, forduljanak a nevezett ideiglenes bizottsághoz. A részvényeket e hó 31-ig lehet aláírni, az aláírt részvények árát pedig 1888 jan. 31-ig kell kifizetni. A befizelt pénzeket a montenegrói államkincstár fogja kezelni, míg a részvényesek közgyűlése meg nem alakul. E közgyűlés egybehívása 1888 febr. havára van tervbe véve, s ez határoz a pénz átvétele s felhasználása iránt.”

A TRIESZTI VASUT.

A Tauern-vasutra nézve tekintetbe jövő új tervek közül a sachsenburg malnitz-gastein-schwarzachi vonal 77 km. hosszal és 27.74 millió forintnyi építési költséggel a relatív legelőnyösebb. E vonal által a Trieszt és Salzburg közti eddig legrövidebb távolság 607 kilométerről 407 kilométerre és pedig az udineponteai vonalrész felhasználása mellett szállítatik le. Ennek folytán a Tauern-ektől északnak és pedig a dél felől Prága és nyugot felől Stuttgart által határolt

övben minden viszonylatok számára 54-20 kilométernyi rövidítések támadnak. Dél- és Közép-Németország fontos forgalmi területe Velence és Genua kereskedelmi övéből Trieszt kereskedelmi övébe vonatik át s ebben rejlik a Tauern-vasut tulajdonképeni előnye. A trieszti forgalom élénkítése és nagyobbitása által Trieszt kikötőpitkezése is jobban kihasználtnak, tengeri fuvardíjak leszállítása és a hajók szaporítása által Ausztria-Magyarország egész tengeren túli forgalma — még ha nem is kellene közvetlenül a Tauern-vasutat használnia — lényegesen hasznot húzna. Mily fontos és értékesnek tetszik is a Predil-vasut, mint a Tauern-vasutnak folytatása, fontossága egy magában véve utóbbihoz képest mégis hátrébe vonul, mert építése még azonkívül is jelentékeny költségeket igényelne. E vasutnak csak akkor volna értéke, ha folytatását agreinburgloibl-klagenfurti vonalban találná, miután a Glandorfon túl levő viszonylatokban a Bécs, valamint a Linc és Prága felé vezető irányokban is a ma fennálló vonalakkal szemben 47 km. utróvidítés érteknél el. A két vasut együttvéve 37 millió forint költséget igényelne és azonfelül ép a Linc és Prága felé vezető irányokban már maga a Tauern-vasut által is nagy utróvidítés érhető el.

Hogy a Tauern-vasut nagyszabású közlekedési politika szempontjából fontos feladatot képez a mondottakból nagyon is kivüláglik.

Különféle hírek.

Kinevezések a tengerészeti hatóság körében. A földművelési ipar és kereskedelemügyi m. kir. minster Kapatich Zsigmond, Mohovich István, Sverljuga Máté, és Warglien Viktor teng. kapitányokat a m. kir. tengerészeti hatósághoz közlelenségi minőségben kinevezte.

Gróf Zichy Ferencz, kormányzóknak érdemeiben gazdag édes atja meggyongyult egészségének helyreállítására céljából, mint értesülünk a telet, fia gróf Zichy Ágost családja körében Fiumében fogja tölteni. Meg vagyunk győződve, hogy enyhe egáljunk gróf Zichy Ferencz egészségi állapotára a legkedvezőbb befolyást fogja gyakorolni, s tavasszal ujult erővel állhat a hazai közügyek élére.

Báró Sterneck Miksa viceadmiralis, tengerész főparancsnok e hét folyamán két napon át városunkban időzött.

Fésüs Béla miniszteri osztálytanácsos a tegnapi esti gyors vonattal néhány napra Budapestre utazott.

Dr. Tolnai Antal fiumei kir. törvényszéki bíró, kinek súlyos betegségeiről annak idején megemlékeztünk, már teljesen föllépett, s hivatalos működését immár megkezdheti.

Villa Giuseppe. József főherceg fiumei gyönyörű villájában napról napra a legcélszerűbb újításokkal találkozunk. Így legutóbb megközelítőleg 700) frt költségen egy modern berendezésű pompás üvegház épült, mely külső oszlopok által is díszre fog válni a ritka növényekben immár oly gazdag parknak. Az átalakítási díszítési munkálatok Gillyén Árpád os. és kir. kamarás honvéd-százados gondos felügyelete alatt a villa egyéb részeiben is szemmel láthatólag haladnak előre. — A főhercegi villa területéről mindeddig megközelítőleg 70.000 kocsis apró törmelék kőanyagot hordtak el, a sziklás kopár területek föld let vontattak be, s az új talajban az exotikus növényzet legkülönbözőbb fajával találkozunk.

A Fiume tanítóegyesület. Dr. Erdődi Béla elnökle alatt e. hó 16-án tartotta rendes közgyűlést melyet választmányi gyűlés előzött meg. Ezen közgyűlésen Waligurszky Antal a polgári fiúiskola tanára tartott „Az életbiztosítási tanítása a valószínűség alapján a polgári iskola VI-dik osztályában” című értekezést. A nagy gondal készült értekezés élénk vitára adott alkalmat a melyben többen vettek részt s végül Berecz igazgató indítványára értekezőnek jknyvi köszönet szavaztatott; Elintéztettek ezu-

tán az egyesület folyó ügyei s elhatároztatott hogy a legközelebbi ülés január hóban tartatik meg.

A fiumei községi iskolaépületek. A községi új iskolaépületek immár teljesen elkészültek. Így a fiu mind a leányiskola bátran tekinthető a legszebb fiumei építmény gyanánt. Az iskolák megnyitása ünnepélyességgel lesz összekötte, s e célból Ciotta polgármester lakásán e hó 13-án értekezlet tartatott.

Ismét a szurony. A Jellacsics ezred néhány katonája a mult héten néhány napon át nyugtalanította a Via st. Andreán az „Armonia” korecsmában békésen mulató fiataliságot. — A vizálykodás mult szombaton tört ki, s egy katonának megbeszülésevel végződött. Másnap ujra kitért harc és pedig minden ok nélkül. Két fiatal ember ugyanis egymással küss nagy hangon felelt, a mit az egyik katona ürügyül használt föl a beavatkozásra. Miután eljárása ellen a fiataliság tiltakozott, kiántotta szuronyát s azzal jobbra-balra hadonászni kezdett, példáját csakhamar még két másik katona is követte. Néhány pillanat alatt általános lett a dulakodás, a katonák szuronyaikkal törtek zuztak, míg végre a rendőrség és a katonai őrszárak közbenjöttével szetszórattak. Az „Armonia” harc dicsőségével a Marsfiak úgy látszik be nem érték, a mennyiben onnét eltávozza a „Deák Coton” és az ó-városban insultáltak a járőkelőket. — A katonai parancsnokság vizsgálatot rendelt, s mint értesülünk a jövőre nézve a megszigorúbb intézkedéseket tette meg.

Sikasztás ajánlott levelekből. A fiumei postahivatal már régebb idő óta tapasztalta, hogy a Fiuméből a szomszédos Mejjába küldött ajánlott leveleket valamely tolvaj kéz kifosztogatta. Legutóbb ismét történt egy hasonló eset, mely azonban szerencsésen nyomra vezetett. Egy mejai kivándorolt ugyanis a közelmúlt napokban egy 376 forintról szóló váltót küldött itthon levő nejének, hogy azt a helybeli Corosacz váltóháznál értékesítse. Nagy volt azonban a szegény asszonynak ijedelme midőn a Corosacz cég arról értesítette, hogy a férje váltóját már kifizette. A megtett följelentés alapján a budapesti posta és táviró igazgatóság Szabó Elek postai-gazgatósági fogalmazót küldte ke rejtélyes ügynek megvizsgálására, kinek a fiumei postahivatali főnök Deissl Sándor közreműködésével sikerült a bűntény elkövetőt Czerer Rikárd nevű mejai vasuti főlgyvázó személyében fölfelezeni, ki a váltót Corosacznak értékesítette s kire a személyi leírás vezetett erre. A sikasztást hosszas tagadás után a tettes bevallotta s a kiküldött vizsgáló bizottságnak lakásának konvuljában megmutatta a helyet hvá a fönmaradt 276 frt készpénzt, s 100 frt értékű tárgyakat. Czerert természetesen nyomban letartóztatták.

Kényelmes utazás Budapestről Fiuméba és vissza. Az utazó közönség kényelme érdekében a m. kir. államvasutak budapesti személy pályaudvaráról a gyorsvonatra közvetlen jegyek is adtak ki Prágerhof-on át Fiuméba és vissza, nem különben I. és II. osztályu közvetlen kocsik is közlekednek a melyek Budapestről, délutáni 5 óra 50 perczkor indulnak Fiuméba s Fiuméből esti 8 óra 20 perczkor Budapestre. Az ut ára e közvetlen gyorsvonatokon Budapestről Fiuméba vagy viszont az I. osztályban 38 frt 24 kr. a II. osztályban pedig 27 frt 61 kr.

A fiumei Gisella iskolaalap 1886-87 évre szóló zárómérlege szerint összes vagyona 12375 forint. A mult évi bevétel 1059 forint, míg a kiadás 656 forintot tett ki mely szegény tanulók fölruházására lett fordítva. Az alap kezelő bizottságnak elnöke Conte de Domini Vincze, titkára Conte de Domini Leonardo.

Tizenöt év multán. Az 1872-ben választott 56 városi képviselő közül, mint azt a „Bilancia” írja ez idő szerint még 22

szereppel a testületben. A többi 34 közül meghalt 21, Fiumében tartózkodik, 9 4 pedig másutt telepedett le.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő országos bizottság tiszti karának jelentése szerint az alap pénztára levett a jelen évben 1.) a mult évi pénztári maradvány alakjában 3179 frt és 9 krt 2) folyó évi tagsági díjak és tagsági tőkék címzém 1282 88 krt 3) adományok és a tőkésített vagyon kamatainak címzém 2627 frt 46 krt tehát összesen 7089 frt 43 krt. Kiadott pedig az Eötvös-alap pénztára ezen évi jövedelemből ez ideig 5038 forint és 32 krt.

Kereskedelmi hírek.

Mérsékelt menettérti jegyek kiadása karácsony ünnep alkalmából. A karácsonyi ünnep alkalmából f. é. december hó 24-én Budapestről Bruckon át Bécsbe valamint viszont is, rendkívüli mérsékelt menettérti jegyek fognak kiadni következő áron: II. oszt. 13 frt 50 krt III. oszt. 9 frt 40 krt megjegyzvén, hogy a Budapestről Bécsbe szóló menettértijegyek december 24-én a 10 óra 33 perczkor este, a Bécsből Budapestre szólók ellenben a 11 óra 10 perczkor este induló személyvonathoz adtak ki, mely jegyekkel a visszautazás bármely személyszállító vonattal gyors és expresszvonatok kivételével bezárólag 1888 évi január hó 2-ig történhetik. Gyermekekre nézve következő kedvezmények engedélyeztetnek: Két 10 éven aluli gyermek számára az illető kocsis osztályra szóló egész jegy váltandó. Egy ily gyermek a II. osztályban egy egész III. osztályu jeggyel utazhatik. A III. kocsis osztályban egy gyermek felhött kísérőjével együtt egy egész II. oszt. jegyváltása mellett utazhatik. Podgyász szabadsuly nem engedélyeztetik.

A Laenderbank Szalonichiben. A vasuti összkötötés következtében Szalonichi kereskedelmi fontossága szerfölött fog növekedni. Az osztrák Laenderbank elhatározta tehát, hogy a párisi Comptoir d'Escompte-tal egyesítve bankot alapít Szalonichiben. E bank, mely föleg az áruüzlettel fog foglalkozni, teljesen bécsi minta szerint lesz szervezve. Egyelőre 1—1 1/2 millió frank tőkével fog rendelkezni, és részvényei további rendelkezésig nem hoeszáttnak ki. Ily szerint a bank már február végén kezdi meg tevékenységét és élen a Laenderbank egyik főtisztviselője, Suschini fog állani.

A m. kir. állami vasutak bevétel. A m. kir. állami vasutak vonalán a f. évi december hó 3 tól december hó 9-kéig, 105.770 utas és 121,569 tonna áru után a bevétel 585,239 frt. Az összes bevétel a f. évi január hó 1-től december hó 2-ig 31,266,282 frt. A bevételi többlet a mult évi eredménnyel szemben 320,570 frt.

Az olasz vasutak nyers bevételie 1886/7-ben. Az olasz királyság területén 1887 június 30-án üzletben volt vasutak hossza a következő volt: 1. Magántársulatok által kezelt vasutak és pedig: a középtengeri hálózat 4,566, adriai hálózat 4,749, sziciliiai hálózat 671, összesen 9,986 km.; 2. a Società Veneta által kezelt államvasutak 140 km.; 3. szárd vasutak 411 km. és 4. a többi vasutak 1,088 km., valamennyi vasut együttvéve 11,525 km. Az 1886 július 1-től 1887 június 30-áig terjedő üzletévben e vasutak összes nyersbevételei 225,098,618, kilométerenkint 19,972 lirát tettek. E bevételből a középtengeri hálózatra 112,358,479, az adriai hálózatra 94,489,305, a sziciliiai hálózatra 2,889,839 s így a magántársulatok által kezelt vasutakra összesen 214,690,423, a Società Veneta üzletében állott államvasutakra 1,150,858, a szárd vasutakra 1,637,942 és a többi vasutakra 7,589,395 lira esett. Az összes vasutak bevételie az előző 1885/86 üzletévhez képest 10,834,274 lirával növekedtek, kilométerenkint ellenben 234 lirával kevesbedtek.

Möcs Zsigmond

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fiume

Intelligens egyének mellek foglalkozást kapnak, mely naponta 2-3 frtot jövedelmez. Művelt egyének is elvalalhatják e foglalkozást, mely nem sorsjegyek vagy kereskedelmi cikkek kolportálásából hanem hazafias és politikai természetű, igen érdekes műveknek (általunk közlendő) könnyű módon való terjesztéséből áll. Bovebb értesítést ad: Noszlopy E. Budapest IV. 13. yész utca 5.

lők elhagyva helyeiket a kormányzó emelvénye köré csoportosultak, hogy az ünnepélyes fogadalmat, — melynek szövegét Brelich főjegyző olvasta fel — letegyék.

Ez ünnepélyes jelenet után gróf Zichy Ágost a városi képviselőtestület tagjaival egyenkint kezet szorított, mire ezek ismét elfoglalták helyeiket.

Ezután ugyancsak gróf Zichy Ágost elnöklelte alatt kezdetét vette a szavazás a municziórium második ülésének megválasztására céljából. A szavazatszedő bizottság tagjait az elnök kormányzó báró Lettis, Böhm Oszkár, és Ossoinack Lajos testületi tagokat jelölte ki.

Az első szavazás eredményeképp 51 szavazat közül esett Dr. Gelletich Miklósrá 25, Conte de Domini Vinczére 15, Mohovich Emidiora 6, Smoquina A. Fre 2, Dr. Giacichra 1, Luppisra egy szavazat, üresen maradt egy szavazó lap. Miután a szavazás eredményeképp Dr. Gelletich Miklós abszolút többséget nem nyert, Ossoinack bizottsági tag által kért öt percznyi szünet után, kezdetét vette a második szavazás. Az eredmény a következő volt: Mohovich Emidiora esett 23, Dr. Gelletich Miklósrá 18, De Domini Vinczére 9 szavazat. Egy szavazó lap ismét üresen maradt.

A harmadik szavazás eredménye a következő volt: Mohovichra esett 26, Dr. Gelletich Miklósrá 23 szavazat; 2 lap üres.

Miután így a harmadik szavazás sem vezetett sikerre, az elnök gróf jogánál fogva, a választás eldöntését a legközelebb összehívandó közgyűlésig halasztotta el.

A választás eredménytelensége a polgárság körében élénk eszmecserére tárgyát képezi s ép ez okból nagy érdeklődéssel tekintünk a legközelebbi közgyűlés lefolyása elé.

mellett azonban bővelkedik kávé, pamut, kakao, dohány és egyéb ültetvényekben. A bányászat állattenyésztés és erdészet a kedvező viszonyok dacára még fejletlen állapotban vannak.

A behozatali forgalom értéke 1884 évben 1038 hajón 322.980 tonnatartalommal 27.882.504 frkra rugott. A kivitel ellenben ugyancsak 1038 hajón 324.527 tonna tartalommal, 26.240.398 frkra rugott.

A sziget politikai, és katonai központja Fort de France kikötő város 15529 lakossal. Kikötője bár kifogástalan a sziget kereskedelmi központja mégis St. Pierre maradt, mely Martinique szigetnek legrégibb telepvényes városa.

A társadalmi viszonyok a faji különbségek folytán fölülte érdekes tanulmány anyagot szolgáltatnak a kutatók részére. — A fehér creolnók igéző szépségűek. Hajzatuk dús, gazdag és selyemlágyságú, szemük csábosan ragyogóak, s természetük szobrászati alkotások. A feketék iránt azonban oly nagy utálatlással és ellenszenvel viselkednek, hogy a martiniquei kreolny inkább kész magát elevenen eltemettetni, sem hogy fekete férfivel menjen feleségül.

A fumei fogyasztási szövetkezet.

A drágasági viszonyok enyhítésére még a múlt évben egy fogyasztási szövetkezet alakult városunkban. A szövetkezet megalapításának szükségessége kétségen fölül állott, s így csak örömmel üdvözölhetne volna azt a hivatalnoki kar, melynek szorult helyzetén bizonynyára némileg enyhíthetne.

A szövetkezet iránt, habár az kormányzónk gróf Zichy Ágost részéről is a legmelegebb érdeklődéssel és támogatással találkozott, már a kezdetben csekély érdeklődés mutatkozott. Pedig e szövetkezet ép ama bajok orvoslását tűzte ki célul, melyek fölött a hivatalnoki kar, és tán nagyon is indokoltan oly gyakran fölajánult. A nagy drágaság miatt általános volt a panasz, s ebből kifolyólag a fumei hivatalnoki kar kérvényt is intézett az országgyűléshez, hogy a nehéz viszonyokat egy kis drágasági pótlékkal enyhítse.

Miután e kérvénynek sokáig nem lett meg az ohajtott sikere, pendült meg a hivatalnoki körökben az önszegélyezés eszméje.

Az eszme azonban fájdalom, dacára az egyesek fáradságot nem ismerő tevékenységének a papíron maradt írott malaszt gyanánt, s tart az a örökös panasz nehéz megélhetési viszonyok miatt.

A fogyasztási szövetkezet tevékeny vezetőségét azonban nem riasztotta vissza a közöny, melyet ép a jajgató csoportok részéről tapasztalni kénytelen volt, s belátva azt, hogy a megkezdett alapon az uralkodó közönyt szemben sikeresen nem működtethet, új alapon törekszik a mindenesetre nagyfontosságú egyesületet föntartani, s abba ha lehet új életet önteni.

A közérdeki cél elérésére a szervezés munkáját már megkezdette s a szövetkezet tagjaihoz a következő körözüvényt bocsátotta ki:

Körözüvény.

„A fogyasztási szövetkezet alóli igazgatósága, a szövetkezet eddigi fenntartásának tartama alatt azon tapasztalatra jutott, hogy ezen intézmény a jelenlegi üzleti alapon nem érheti el a kitűzött célt, s mivel Fiumében fogyasztási szövetkezetnek létjogosultsága kétségbe nem vonható, az igazgatóság kötelességének ismerte, az eddig érvényben volt üzleti iránynyal teljesen szakítani s azt egészen új alapon szervezni. Az erre vonatkozó tervezetet a szövetkezet tagoknak ezennel tudomására hozza azon felhívással, hogy az ügy érdekében ahhoz hozzájárulni sziveskedjenek.

1. Külön üzletet nyitni, melyben kizárólag csak szövetkezet tagok vásárolhatnak.
2. Ezen üzletben közvetlen vagy közvetve, megrendelés által minden főbb elemi cikk megszereshető legyen, jó minőségben és olcsóbban mint egyébként.
3. A tagok részére hitel nyitandó, előnyös módokat mellett.
4. Az eddig használt vásárlási könyvek mellőzötnének.
5. Állandó és biztosított ellenőrzés rendszeresítetik.

Ezen tervezet megvalósítására nézve azonban szükséges, hogy:

a) a tagok a mellékelt kötelező nyilatkozatot aláírják; mert csak összetar-

tás és biztosított tömeges fogyasztás mellett, lehet az igazgatóságnak előnyös üzletet kötni;

b) a részvények beváltandók, s az első részlet (árbonként 5-5 frt) lefizetésének határidejéül 1888 január 10. állapítatik meg. A részvények beváltása és kezelése az alapszabályok értelmében történnék.

Ha legalább 60 tag, átlagosan 20 frt havi fogyasztás biztosítása mellett, ezen tervezethez hozzájárul, úgy az üzlet a jövő év elején ezen új alapon megnyitattik, ellenkező esetben a fogyasztási szövetkezetnek jelentősége nem lehet.

Az igazgatóság felhívja tehát a t. tagokat sziveskedjenek minél számosabban ezen tervezethez hozzájárulva, az ide csatolt kötelező nyilatkozatot aláírni.

Fiume, 1887. december 10.

A fumei fogyasztási szövetkezet igazgatósága.

Részünkről alig tudjuk eléggé méltányolni a szövetkezet vezetőinek tevékenységét, melyet a nehéz viszonyok között élő hivatalnoki kar érdekében kifejtének, s azt is hisszük egyszersmind, hogy e tevékenység a jövőben oly közérdeklődéssel fog találkozni, mely a szövetkezetet a megérdemelt virágzásra juttatja.

A kormány legalább ez idő szerint, és egyhamar is aligha lesz abban a helyzetben, hogy a hivatalnoki kar szorult anyagi helyzetén akár fizetés fölemeléssel, vagy bármilyen néven nevezendő pótlékkal segíthessen, magával vessen tehát számot a hivatalnok, a ki saját vitális érdekeivel szemben az eddig alig érthető közönyt tanusította.

A fumei kereskedelmi és iparkamara területe.

III.

A többi gyárak munkásainak nagyobb része tagja a fumei munkások egyesületének (Società operaia fiumana).

Ezen egyesület 1884. évi január hó 27-én elfogadott alapszabályai szerint kölcsönös segélyt nyújt megbetegedett és munkaképtelen tagjainak és rokkantság esetében nyugdíj alapról gondoskodik. A tag belépéskor fizet 1 forintot felvételi díj fejében és hetenkint 25 krnyi járulékot. Felvehető minden chronikus betegségétől ment egyén 16 éves korától 45 éves korig.

A felvételtől számítandó 26 hét múlva a tag legalább két napig és legfeljebb 12 hétig tartó betegség esetében ingyenes orvosi segélyre, ingyen gyógyszerre és naponként 1 frtnyi segélyre tarthat igényt. Ezen időn túl a segély felére leszállítatik és 6 hó múlva azon ezetre, ha az illetőnek nyugdíjra igénye nincsen, ellátásra való igénye megszűnik.

A tagnak elhalálása esetében a hátramaradt család 40 frtnyi temetési összeget nyer.

Tíz évi tagság után a nyugdíjra való igény áll be, mely azonban később fog szabályoztatni.

Az egyesületnek ideki közgyűlése a tagsági díjaknak hetenkénti 5 krral leendő felémelését határozta el és következő új intézményeket kívánt létesíteni: 1. Egy női osztályt a teherbe jött munkások ellátására végett. 2. Baleset ellen biztosító osztályt, mely első évben a szerencsétlenül járt munkásnak 400 frtig és évenként 100 frttal többet egészen 1000 frtig fizetne. 3. Munkás-házakat építő osztályt. A módosított alapszabályok a m. kir. belügyminisiteriummal vannak helybenhagyás végett.

1886. évi december hó 31-én az egyesület vagyona 20,097 frt 12 krra rugott. A múlt 1886. évben a bevételek rendes tagoktól 14,642 frt 75 krra ter-

jednek, ellenben betegsegélyezés czimén ki lett fizetve 8,425 frt. A gyógyszerrek 594 frt 64 krba kerültek. Az orvos tiszteletdíja tett 1,000 frtot. A rendes tagok száma 1,375-re, a jótékony tagoké 39-re emelkedett.

Fogyasztási vagy házáépítő egyesület Fiumében még eddig nincsen, az utóbbinak alapítása iránt a „società operaia“ az előkészítő lépéseket megtette.

Néhány gyárban, mint pl. a torpedo gyárban, a hol a munkások munkaszünet alatt el nem távozhatnak, külön ebédlő helyiségek vannak berendezve és télen lútvé, más gyárakban a helyben lakó munkások ebédre hazamennek, vagy a hozzá tartozói által a gyárba hozott étkeket ott az udvarban vagy zordón időben a gyári helyiségben fogyasztják el.

A kórolajimnító gyár külön könyvtárt tart, melynek összes költségeit viseli és csak a tényleg elfogyasztott anyagot számítja fel.

A munkás ennélfogva 20 krét kap: egy katonai tál levest, egy „fözeléket“, 1/4 kilo marhabuust, 1/4 „kenyeret“, 1/4 liter vörös bort.

A dohánygyárban szintén van könyv, hol olcsón főznek, pl. egy nagy tál rizslevest 4 krét adnak. Azok számára, kik az ételket magukkal hozzák, vagy a gyárba hozzák, helyiség áll rendelkezésre, hol gőzmelegítőket utján az étkeket föl lehet melegíteni.

Ivóvizet minden gyárban jó minőségben és kellő mennyiségben találtak.

A városban lakó munkások azon előnyös helyzetben vannak, hogy gyermekeiket óvodákba és népiskolába küldhetik, holott a távolabbi falukban lakók részére óvoda általában nem, sőt népiskola sem áll fen minden helységben.

A fiatal munkások a tankötelek kor befejezéséig az ismétlő- és tanoncziskolába járnak, egyesek még ezen időn túl is vasárnapon a városi rajziskolát látogatják.

Munkaszünetelések a fumei kerületben eddig ismeretlenek.

FIUME-MONTENEGRO.

A kis Montenegro habár sziklás talaja folytán nem bír valami nagyobb közgazdasági jelentőséggel, a szokott zavarások helyett egy más örvendetes irányban adott életjét magáról. Nem kevesebbet tett mint egy önálló kis nemzetiségű társaságot alapított, hogy ennek utján vezessen némileg pezsgő életet és a szélesebb körű kulturális tevékenységet mindaddig nélkülözöz Fekete-hegységnek inkább harezhoz és nomád élethez szokott erőteljes népe közé.

Alig néhány éve, hogy az antiviári kikötővel alkalmas tengerparthoz jutott. A régi Antiviári messzebb állott a tengerparthoz, s az 1876-ki harcok óta romokban hever. — A montenegrói kormány illetőleg Nikita fejedelem nem sokat törődött a rombadőlt várossal, s e helyet inkább odairányozta törekvését hogy az antiviári völgynek lapályosabb törkolatán a tengerpart mentén alapítson új telepet, mely hivatva leend a kis országnak tengeri kereskedelmi emporiumává fejlődni.

A kezdet nehézségei tagadhatlanul nagyok voltak. Az új Antiviári (Bar) alig állott néhány házból, s csöndes tengerpartján itt ott kötött ki egy a Levanteba törekvő Lloydhajó, vagy kisebb török vagy montenegrói vitorlás. A mi kevés élénkséget adott e partoknak az nem volt egyéb mint rongyos czinezárók napiopó csoportja.

És ha most alig néhány év után már egy kis flottával készül kiindulni az antiviári révől a szomszéd országok kikötőibe legalább is örvendetes haladásnak a jele, a mely Nikita fejedelem kulturális törekvéseit nagyban igazolja.

Montenegro, mint azt tudjuk nem valami gazdag. Termőföldje kevés, nemcsak vasutai nincsenek, de országutai is

csékél ha az primitív vitte kély

Mi ak tö nüké vit orlá triesztí zási tá tő váro ve Mon hozatal téktele

De néve és Fu forgaln

Es tudatá ama k gyetért ban k követk

„Pav zoktatá zási tár hajózás elnöke, ljuk a sz józási t közö t átvessz

termelő gazdasági jából s közök czéblől sulat n lőre a tők: K tari kö geren a forgalm vonatka alapján

rendelk kat ill állítva sége ál az első alakítás nevezet mat ad 5. §. c 800,000 vény u arany előtere

élnk r alakítás kívánt ideiglen hez, föl s remé

ják imi osztalé át hely Azok, a lenni, f bizottsá lehet a pedig I befolyt kinstár sek köz gyűlés van ter átvétele

A jövő új nitz-gas hosszal költség na álta dig leg ről 407 pontba szálitta ektől é és nyug

csekély számmal, vannak s így nemcsoda, ha az áruforgalom közvetítése még mai is primitív módon, igás állatok hátán közvetítették. A viszonyokból kifolyólag csekély az ipara szűkörü a kereskedelme.

Mindez okok dacára a montenegróiak törekvése közelebről érdekel bennünket. Az a néhány montenegrói kis vitorlás, ez ideig csaknem kizárólag a trieszti partokat kereste fel; új gőzhajózási társaságának hajói a magyar kikötő várost is érinteni akarják. — Iserve Montenegronak megközelítőleg behozatali forgalmát nem egészen jelentéktelen az.

De nemcsak Montenegrona, de reánk nézve is érdekel bir, hogy Montenegro és Fiume között az eddigénél nagyobb forgalmi összeköttetés fejlődjék ki.

És hogy a montenegrói kormány is tudatában van ennek; leginkább mutatja ama közlemény, melyet hazánk barátja Pavlovics montenegrói miniszter az „Egyetértés” hasábjain a legutóbbi napokban közölt, s melyet a nevezett lap a következőképp közöl:

„Pavlovics, montenegrói kultusz és közoktatási miniszter, a montenegrói gőzhajózási társaságérdekében, mint a nevezett gőzhajózási társaság ideiglenes bizottságának elnöke, megkeresett bennünket, hogy közöljük a szabadalmazott montenegrói gőzhajózási társaság részvény-aláírására vonatkozó felhívást. A felhívás szövegéből átvesszük a következőt: „Montenegro termelési fölöslegének elárúsítása s közgazdasági katasztrófája kiterjedése céljából szükségessé vált a közlekedési eszközök megszorítása és fejlesztése. E célból van tervbe véve a nevezett társulat megalkotása, melynek hajói egyelőre a montenegróval szomszédos kikötők: Kattaro, Dalmácia, Trieszt, Skutari közt járnának s közvetíték a tengeren a montenegrói személy és áruforgalmat. A társulat megalkotására vonatkozó feltételek hivatalos adatok alapján lettek összeállítva s mikor a rendelkezésre áll, a ki és bevételi árakat illető adatok lelkülméretesen összeállítva lettek, s a gőzhajózás szükségessége általános lett, akkor történt meg az első lépés a nevezett társulat megalkotására. A montenegrói kormány a nevezett társulatnak 40 évi szabadalmat adott. A megalkotott alapszabályok 5. §. értelmében a társulat alapitójaként 800,000 frankból áll, melyet 1600 részvény útján, mindegyik részvényt 500 arany frankkal számítva, szándékozik előteremteni. Montenegro maga, bármily élelmi részvételt tanúsít is a társulat megalkotásában, nem képes arra, hogy a kívánt összeget összehozza. A társulat ideiglenes bizottsága ez okból idegenekhez, főként a szláv testvérekhez fordul s reményli, hogy a részvényeket alá fogják írni. Az ideiglenes bizottság az évi osztalékokon kívül a befizetett tőke 5%-át helyezi kilátásba a részvényeseknek. Azok a kik részvényes tagok akarnak lenni, forduljanak a nevezett ideiglenes bizottsághoz. A részvényeket e hó 31-ig lehet aláírni, az aláírt részvények árát pedig 1888 jan. 31-ig kell kifizetni. A befolyt pénzeket a montenegrói államkincstár fogja kezelni, míg a részvényesek közgyűlése meg nem alakul. E közgyűlés egybehívása 1888 febr. havára van tervbe véve, s ez határoz a pénz átvétele s felhasználása iránt.”

A TRIESZTI VASUT.

A Tauern-vasutra nézve tekintetbe jövő új tervek közül a sachsenburg malnitz-gastein-schwarzachi vonal 77 km. hosszal és 27.74 millió forintnyi építési költséggel a relatív legelőnyösebb. E vonal által a Trieszt és Salzburg közti eddig legrovidebb távolság 607 kilométerről 407 kilométerre és pedig az udinepontebei vonalrész felhasználása mellett szállítható le. Ennek folytán a Tauern-ektől északnak és pedig a dél felől Prága és nyugot felől Stuttgart által határolt

övben minden viszonylatokszámára 54-20° kilométernyi rövidítések támadnak. Dél- és Közép-Németország fontos forgalmi területe Velence és Genua kereskedelmi övéből Trieszt kereskedelmi övébe vonatik át s ebben rejlik a Tauern-vasut tulajdonképeni előnye. A trieszti forgalom élénkítése és nagyobbitása által Trieszt kikötőépítkezései is jobban kihasználhatók, tengeri fuvardíjak leszállítása és a hajók szaporítása által Ausztria-Magyarország egész tengeren túli forgalma — még ha nem is kellene közvetlenül a Tauern-vasutat használnia — lényegesen hasznos lesz. Mily fontos és értékesnek tetszik is a Predil-vasut, mint a Tauern-vasutnak folytatása, fontossága egy magában véve utóbbihoz képest mégis hátrébe vonul, mert építése még a zonkivül is jelentékeny költségeket igényelne. E vasutnak csak akkor volna értéke, ha folytatását agreimburgloiblklagenfurti vonalban találná, miután a Glandorfon tül levő viszonylatokban a Bécs, valamint a Linc és Prága felé vezető irányokban is a ma fennálló vonalakkal szemben 47 km. utróvidítés érhető el. A két vasut együttvéve 37 millió forint költséget igényelne és azonfelül ép a Linc és Prága felé vezető irányokban már maga a Tauern-vasut által is nagy utróvidítés érhető el.

Hogy a Tauern-vasut nagyszabású közlekedési politika szempontjából fontos feladatot képez a mondottakból nagyon is kivüláglik.

Különbéle hírek.

Kinevezések a tengerészeti hatóság körében. A földművelésipar és kereskedelemügyi m. kir. min. Kapatich Zsigmond, Mohovich István, Sverljuga Máté, és Warglien Viktor teng. kapitányokat a m. kir. tengerészeti hatósághoz közvelési minőségben kinevezte.

Gróf Zichy Ferencz, kormányzóknak érdemeiben gazdag édes atyja megvongult egészségének helyreállítása céljából, mint értesülünk a telet, ha gróf Zichy Ágost családja körében Fiumében fogja tölteni. Meg vagyunk győződve, hogy enyhe éghajlunk gróf Zichy Ferencz egészségi állapotára a legkedvezőbb befolyást fogja gyakorolni, s tavaszilag újult erővel állhat a hazai közügyek élére.

Báró Sterneck Miksa viceadmiralis, tengerész főparancsnok e hét folyamán két napon át városunkban időzött.

Fésüs Béla miniszteri osztálytanácsos a tegnapi esti gyors vonattal néhány napra Budapestre utazott.

Dr. Tolnai Antal fiumei kir. törvényszéki bíró, kinek súlyos betegsége miatt idején megemlékeztünk, már teljesen fölálladt, s hivatalos működését immár megkezdheti.

Villa Giuseppe. József főherczeg fiumei gyönyörű villájában napról napra a legczélszerűbb újításokkal találkozunk. Igy legutóbb megközelítőleg 700) frt költségen egy modern berendezésű pompás konyhát épült, mely külső csinja által is diszére fog válni a ritka növényekben immár oly gazdag parknak. Az átalakítási díszítési munkálatok Gilyén Árpád cs. és kir. kamarás honvéd-százados gondos felügyelete alatt a villa egyéb részeiben is szemmel láthatólag haladnak előre. — A főherczegi villa területéről mindaddig megközelítőleg 70.000 kocszi apró törmelék anyagot hordtak el, a sziklás kopár területek földtel vontattak be, s az új talajban az exotikus növényzet legkülönbözőbb fajáival találkozunk.

A Fiume tanítóegyesület. Dr. Erődi Béla elnökléte alatt f. hó 16-án tartotta rendes közgyűlést melyet választmányi gyűlés előzött meg. Ezen közgyűlésen Waligurszky Antal a polgári fiúiskola tanára tartott „Az életbiztosítás tanítása a valószínűség alapján a polgári iskola VI-dik osztályában” című értekezést. A nagy gondalal készült értekezés élénk vitára adott alkalmat a melyben többen vettek részt s végül Berecz igazgató indítványára értekezőnek jknyvi köszönet szavaztatott; Elintéztettek ezu-

tán az egyesület folyó ügyei s elhatároztatott hogy a legközelebbi ülés január hóban tartatik meg.

A fiumei közési iskolaépületek. A közési új iskolaépületek immár teljesen elkészültek. Ugy a flu mind a leányiskola hátra tekintető a legszebb fiumei építmény gyanánt. Az iskolák megnyitása ünnepélyességgel lesz összekötve, s e célból Ciotta polgármester lakásán e hó 13-án értekezet tartatott.

Ismét a szurony. A Jellacsics ezred néhány katonája a mult héten néhány napon át nyugtalanította a Via st. Andrea az „Armonia” korcsmában békésen mulató fiataloságot. — A vizsálykodás mult szombaton tört ki, s egy katonának megsebesülésével végződött. Másnap újra kitört harc és pedig minden ok nélkül. Két fiatalember ugyan egymással kissé nagy hangon felelt, a mit az egyik katona ürügyül használt föl a beavatkozásra. Miután eljárása ellen a fiataloság tiltakozott, kirántotta szuronyát s azzal jobbra-balra hadonászni kezdett, példáját csakhamar még két másik katona is követte. Néhány pillanat alatt általános lett a dulakodás, a katonák szuronyaikkal törtek zúttak, míg végre a rendőrség és a katonai őrszár közbenjöttével szétzúrtattak. Az „Armonia” harc dicsőségével a Marsfiak úgy látszik be nem érték, a mennyiben onnét eltávozva a „Deák Coton” és az ó-városban insultáltak a járőkelőket. — A katonai parancsnokság vizsályat rendelt, s mint értesülünk a jövőre nézve a legszigorúbb intézkedéseket tette meg.

Sikasztás ajánlott levelekből. A fiumei postahivatal már régebbi idő óta tapasztalta, hogy a Fiuméből a szomszédos Mejjába küldött ajánlott leveleket valamely tolvaj kéz kifosztogatta. Legutóbb ismét történt egy hasonló eset, mely azonban szerencsésen nyomra vezetett. Egy mejjai kivándorolt ugyanis a közelmúlt napokban egy 370 forintról szóló váltót küldött itthon levő nejmének, hogy azt a helybeli Corosacz váltóháznál értékesítse. Nagy volt azonban a szegény asszonynak ijedelmé midőn a Corosacz czég arról értesítette, hogy a férje váltóját már kifuzta. A megvett följelentés alapján a budapesti posta és táviró igazgatóság Szabó Elek postai-gazgatósági fogalmazót küldte ke rejtélyes ügynek megvizsgálására, kinek a fiumei postahivatali főnök Deissl Sándor közreműködésével sikerült a bűntény elkövetőjét Czerer Rikárd nevű mejjai vasúti főlgyvázó személyében fölfedezni, ki a váltót Corosacznál értékesítette s kire a személyi leírás vezetett reá. A sikkasztást hosszas tagadás után a tettes bevallotta s a kiküldött vizsályó bizottságnak lakásának konyhájában megmutatta a helyet hvá a fönnmaradt 270 frt készpénzt, s 100 frt értékű tárgyakat. Czerert természetesen nyomban letartóztatták.

Kényelmes utazás Budapestről Fiuméba és vissza. Az utazó közönség kényelme érdekében a m. kir. államvasutak budapesti személy pályaudvaráról a gyorsvonatra közvetlen jegyek is adtak ki Prágerhof-on át Fiuméba és vissza, nemkülömben I. és II. osztályu közvetlen kocsik is közlekednek a melyek Budapestről, délutáni 5 óra 50 perczkor indulnak Fiuméba s Fiuméből esti 8 óra 20 perczkor Budapestre. Az ut ára e közvetlen gyorsvonatokon Budapestről Fiuméba vagy viszont az I. osztályban 38 frt 24 kr. a II. osztályban pedig 27 frt 61 kr.

A fiumei Gisella iskolaalap 1886-87 évre szóló zárómérlege szerint összes vagyona 12375 forint. A mult évi bevétel 1059 forint, míg a kiadás 656 forintot tett ki mely szegény tanulók föltartására lett fordítva. Az alap kezelő bizottságnak elnöke Conte de Domini Vincze, titkára Conte de Domini Leonardo.

Tizenöt év múltán. Az 1872-ben választott 56 városi képviselő közül, mint azt a „Bilancia” írja ez idő szerint még 22

szereppel a testületben. A többi 34 közül meghalt 21, Fiumében tartózkodik, 9 pedig másutt telepedett le.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő országos bizottság tisztikarának jelentése szerint az alap pénztára levett a jelen évben 1.) a mult évi pénztári maradvány alakjában 3179 frt és 9 krt 2.) folyó évi tagsági díjak és tagsági tőkék czimén 1282 88 krt 3.) adományok és a tőkésített vagyon kamatainak czimén 2627 frt 46 krt tehát összesen 7089 frt 43 krt. Kiadott pedig az Eötvös-alap pénztára ezen évi jövedelemből az ideig 5038 forint és 32 krt.

Kereskedelmi hírek.

Mérsékelt menettérte jegyek kiadása karácsony ünnep alkalmából. A karácsonyi ünnepek alkalmából f. é. december hó 24-én Budapestről Bruckon át Bécsbe valamint viszont is, rendkívüli mérsékelt menettérte jegyek fogtak kiadni következő árákon: II oszt. 13 frt 50 kr III oszt. 9 frt 40 kr megjegyzendő, hogy a Budapestről Bécsbe szóló menettérte jegyek december 24-én a 10 óra 33 perczkor este, a Bécsből Budapestre szólók ellenben a 11 óra 10 perczkor este induló személyvonathoz adtak ki, mely jegyekkel a visszautazás bármely személyszállító vonattal gyors és expresszvonatok kivételével bezárólag 1888 évi január hó 2-ig történhetik. Gyermekekre nézve következő kedvezmények engedélyeztetnek: Két 10 éven aluli gyermek számára az illető kocszi osztályra szóló egész jegy váltandó. Egy ily gyermek a II osztályban egy egész III osztályu jeggyel utazhatik. A III kocszi osztályban egy gyermek felölti kísérőjével együtt egy egész II. oszt. jegyértel mellett utazhatik. Podgyász szabadsuly nem engedélyeztetik.

A Laenderbank Szalonichiben. A vasúti összeköttetés következtében Salonicli kereskedelmi fontossága szerfölött fog növekedni. Az osztrák Laenderbank elhatározta tehát, hogy a párisi Comptoir d'Escompte-tal egyesítve bankot alapít Salonicchiben. E bank, mely főleg az árúszállítást fog foglalkozni, teljesen bécsi minta szerint lesz szervezve. Egyelőre 1-1^{1/2} millió frank tőkével fog rendelkezni, és részvényei további rendelkezésig nem bocsátatnak ki. Hír szerint a bank már tebrár végén kezdi meg tevékenységét és élén a Laenderbank egyik föltisztviselője, Susehini fog állani.

A m. kir. állami vasutak bevétele. A m. kir. állami vasutak vonalain a f. évi december hó 3 tól december hó 9-kéig, 105.770 utas és 121,569 tonna áru után a bevétel 585,239 frt. Az összes bevétel a f. évi január hó 1-től december hó 2-ig 31,266,282 frt. A bevételi többlet a mult évi eredménnyel szemben 320,570 frt.

Az olasz vasutak nyers bevételei 1886-7-ben. Az olasz királyság területén 1887 június 30-án üztelben volt vasutak hossza a következő volt: 1. Magántársulatok által kezelt vasutak és pedig: a közepetengeri hálózat 4,566, adriai hálózat 4,749, sziciliái hálózat 671, összesen 9,986 km.; 2. a Società Veneta által kezelt államvasutak 140 km.; 3. szárd vasutak 411 km. és 4. a többi vasutak 1,088 km., valamennyi vasut együttvéve 11,525 km. Az 1886 július 1-től 1887 június 30-áig terjedő üzletévben e vasutak összes nyersbevételei 225,068,618, kilométerenkint 19,972 lírát tettek. E bevételekből a közepetengeri hálózatra 112,358,479, az adriai hálózatra 94,489,305, a sziciliái hálózatra 7,832,639, s így a magántársulatok által kezelt vasutakra összesen 214,690,423, a Società Veneta üzemen állott államvasutakra 1,150,858, a szárd vasutakra 1,637,942 és a többi vasutakra 7,589,395 líra esett. Az összes vasutak bevételei az előző 1885-86 üzletévhez képest 10,834,274 lírával növekedtek, kilométerenkint ellenben 234 lírával kevesebbetek.

Mócs Zsigmond

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fiume

Intelligens egyének mellek foglalkozást kapnak, mely naponta 2-3 frtot jövedelmez. Művelt egyének is elválalhatják e foglalkozást, mely nem sorsjegyek vagy kereskedelmi czikkok kolportálásából hanem hazafias és politikai természetű, igen érdekes műveknél (általunk közlendő) könnyű módon való terjesztésből áll. Bővebb értesítést adj: Nosztyló E. Budapest IV. lövészes utca 5.

